

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

AMB'den 6 Faiz İndirimi Beklentisi

Ekonomistler, Avrupa Merkez Bankasının gelecek yıl sonuna kadar mevduat faizini gelecek yıla kadar her çeyrekte düşüreceğini öngörüyor.

Bloomberg'in anketine göre mevduat faizi 6 çeyrek üst üste 25 baz puan düşürülerek Aralık 2025'te yüzde 2,25'e gerileyecek. Önceki ankette bu faiz oranına 2026'nın 2. çeyreğinde ulaşılabacağı öngörülmüştü.

AMB Haziran'da beklentilere paralel olarak faiz oranlarında 25 baz puanlık indirime giderek mevduat faizini yüzde 3,75 seviyesine düşürmüştü.

Yetkililer faiz indirimlerinin devam edeceğini belirtse de belirsizlikler nedeniyle zamanlaması konusunda bir yönlendirmede bulunmuyor.

Dünya Bankası: Orta Gelir Tuzağı 108 Ülkede İlerlemeyi Engelliyor

Dünya Bankasından yapılan açıklamada, gelişmekte olan ülkelerin "orta gelir tuzağından" kaçmalarını sağlayacak ilk kapsamlı yol haritasının sunulduğu yeni bir çalışmanın yayımlandığı aktarıldı. Açıklamada, Çin, Hindistan, Brezilya ve Güney Afrika'nın da aralarında bulunduğu 100'den fazla ülkenin gelecek yıllarda yüksek gelirli ülkeler olma çabalarını engelleyebilecek ciddi engellerle karşı karşıya olduğu kaydedildi. Banka açıklamasında, "orta gelir tuzağının" gelişmekte olan 108 ülkedeki ilerlemeyi engellediği belirtildi.

Ülkeler zenginleştikçe genellikle kişi başına yıllık ABD Gayrisafi Yurt İçi Hasılası'nın (GSYH) yaklaşık yüzde 10'u (8 bin dolara eşdeğer) oranında bir "tuzağa" düştükleri belirtilen açıklamada, 1990'dan bu yana yalnızca 34 orta gelirli ekonominin yüksek gelir statüsüne geçmeyi başardığı ve bunların üçte birinden fazlasının ya Avrupa Birliği'ne entegrasyondan ya da daha önce keşfedilmemiş petrolden yararlandığı ifade edildi.

"Küresel rüzgâr enerjisi planları, 2030 hedefine ulaşmada yetersiz"

Londra merkezli uluslararası düşünce kuruluşu Ember, mevcut rüzgar enerjisi kurulu gücünün yüzde 99'unu oluşturan 70 ülke ve Avrupa Birliği'nin (AB) 2030'a yönelik ulusal rüzgar enerjisi hedeflerini ve bu hedeflerin geçen yıl COP28'de açıklanan "küresel yenilenebilir enerji kapasitesini üç katına çıkarma" hedefiyle uyumlu olup olmadığını analiz etti.

Rapora göre, ülkelerin ulusal hedefleri 2030'a kadar küresel rüzgâr enerjisi kapasitesinin iki katına çıkarılmasını sağlarken, COP28'de açıklanan söz konusu taahhüde ulaşılmasında yetersiz kalıyor. Mevcut ulusal hedefler, rüzgâr enerjisi kapasitesinin 2 bin 157 gigavat, bir başka deyişle 2022 sonundaki 901 gigavatlık rüzgâr enerjisi kurulu gücünün 2030'a kadar 2,4 kat katına çıkmasını sağlıyor. Rüzgâr enerjisi kapasitesinin üç katına çıkarılması için dünyada 585 gigavat ilave kapasite artışı gerekiyor.

Roche Kanseri Verileri Şirketini Satmak İstiyor

İsviçreli ilaç şirketi Roche kanser verileri startup'ı Flatiron Health'i elden çıkarmayı değerlendiriyor.

Roche, kanser ilaçlarının geliştirilmesini hızlandırmak ve bu ilaçların tedavideki başarısına göre

fiyatlandırma yapmak amacıyla 2018'de New York merkezli Flatiron Health'i 1,9 milyar dolara satın almıştı. Financial Times'ta yer alan ve konuya yakın kaynaklara dayandırılan habere göre, Roche Flatiron'un elden çıkarılması ya da şirketin bir kısmının satılması gibi seçenekler üzerinde Citigroup ile birlikte çalışıyor.

Bangladeş Başbakanı İstifasını Verip, Ülkeyi Terk Etti

Bangladeş Ordu Komutanı General Waker-Uz-Zaman, Başbakan Şeyh Hasina Vecid'in istifa ettiğini duyurdu. Hint basınında, konutundan ayrılan Başbakan Şeyh Hasina'nın helikopterle Hindistan'a indiği yönünde haberler yer alırken, Bangladeş ordusu ülkede geçiş hükümeti kurulacağını açıkladı.

Waker-Uz-Zaman, ülkedeki şiddet olaylarında göstericilerin hayatını kaybetmesine ilişkin soruşturma yürütmeyi taahhüt ederek, "Tüm siyasi partilerle verimli bir görüşme gerçekleştirdikten sonra geçiş hükümeti kurmaya karar verdik. Durumu çözüme kavuşturmak için şimdi Bangladeş Cumhurbaşkanı Muhammed Şahabuddin ile görüşeceğiz." diye konuştu. Bangladeş Başbakanı ise konuya ilişkin henüz açıklama yapmadı.

Rusya'nın Petrol ve Doğalgazdan Bütçe Gelirleri Yüzde 61 Arttı

Rusya Maliye Bakanlığında yapılan yazılı açıklamada, ülkedeki bütçe gelir ve giderlerine ilişkin bilgilere yer verildi.

Yılın yedi ayında petrol ve doğalgaz dışı gelirlerin geçen yıla kıyasla yüzde 25,5 artarak 12,9 trilyon rubleye çıktığına işaret edilen açıklamada, petrol ve doğal gaz gelirlerinin de yüzde 61,6 artarak 6,8 trilyon rubleye yükseldiği ifade edildi.

Açıklamada, söz konusu dönemde, toplam bütçe gelirlerinin yüzde 35,9 artarak 19,7 trilyon rubleye çıktığı bilgisine yer verilirken, bütçenin 1,3 trilyon ruble açık verdiği kaydedildi.

Petrol ve doğalgaz dışı gelir kaynaklarında olumlu ve istikrarlı bir seyrin yaşandığı belirtilen açıklamada, söz konusu kalemlerdeki gelirlerin yıl sonuna kadar artmasının beklendiği bildirildi.

Rusya'da bütçenin 2023'te 3,24 trilyon ruble açık verdiği tahmin ediliyor.

X'in Rakibi Threads 200 Milyon Aktif Kullanıcıya Ulaştı

Meta tarafından geliştirilen ve X'in rakibi olan sosyal medya uygulaması Threads, 200 milyon aktif kullanıcı sayısına ulaştı. Sosyal medya uygulamasının bu rakama ulaşması sadece 13 ay sürdü. Meta CEO'su Mark Zuckerberg, hedeflerinin 1 milyar aktif kullanıcıya ulaşmak olduğunu açıkladı. Instagram Başkanı Adam Mosseri, Threads'deki bir gönderide, uygulamanın 200 milyon aktif kullanıcıya ulaştığını doğruladı. Uygulamanın bu rakama ulaşması sadece 13 ay sürdü.

Mosseri, "Threads'te 200 milyon kilometre taşını geçtiğimizi paylaşmaktan heyecan duyuyorum. Umudum, Threads'in insanları bir araya getirecek fikirlere ilham vermesi ve bu muhteşem topluluğun büyümeye devam etmesidir" açıklamasını yaptı.

Temmuz 2023'te faaliyete geçen metin odaklı sosyal medya platformu, Nisan 2024'te 150 milyon kullanıcıya ve birinci yıl dönümünde Temmuz ayında 175 milyon kullanıcıya ulaşmıştı. Ardından şirketin, bir sonraki büyüme hamlesi bir ay sonra 200 milyon kullanıcı oldu.

Geçen yıl Zuckerberg, Threads'in bir milyardan fazla kullanıcıya sahip bir platform olma şansının yüksek olduğunu öne sürmüştü. Son kazanç açıklamasında Meta CEO'su, platformun iyi bir büyüme yolunda olduğunu belirtti.

Irak, BP ile Mutabakat Zaptı İmzaladı

Irak, Başbakanlık Basın Ofisi'nden yapılan yazılı açıklamaya göre, Başbakan Muhammed Şiya es-Sudani'nin hazır bulunmasıyla Irak ve İngiliz BP şirketi arasında Kerkük'teki 4 petrol sahasının rehabilite edilmesi ve geliştirilmesi konusunda mutabakat zaptına imza atıldı. Kerkük'teki "Baba ve Avana" ile "Bay Hasan", "Cembur" ve "Habbas" sahalarının rehabilite edilip geliştirilmesi planlanıyor.

Mutabakat zaptının her iki tarafın anlaşmasıyla diğer keşif alanları üzerinde çalışma olasılığını da içerdiği aktarıldı.

Groq, Nvidia İle Rekabet İçin 640 Milyon Dolar Yatırım Topladı

Mountain View Kaliforniya merkezli, yapay zeka çip tedarikçisi Groq, Nvidia ile rekabet etmek için yeni bir yatırım turunda 640 milyon dolar topladı. Blackrock liderliğindeki yeni finansman turuna, Neuberger Berman, Type One Ventures, Cisco, KDDI ve Samsung Catalyst Fund katıldı. Finansal büyümenin yanı sıra şirket, iki güçlü teknoloji liderini ekibine katıyor.

Groq'un toplamını 1 milyar doların üzerine çıkararak ve şirkete 2,8 milyar dolar değer kazandıran dilim, Groq için büyük bir kazanç.

Bu, Groq'un Tiger Global Management ve D1 Capital Partners liderliğindeki bir turda 300 milyon dolar topladığı Nisan 2021'deki önceki değerlemesinin iki katından fazla artırdı.

Groq'un geliştirdiği çipler, yapay zeka modellerini geleneksel işlemcilerle göre çok daha hızlı ve enerji tasarruflu bir şekilde çalıştırabiliyor. Bu da büyük ve karmaşık yapay zeka modellerinin daha hızlı çalışmasını ve daha düşük maliyetle kullanılmasını sağlıyor. Geçen yıl stratejik bir hamleyle Groq, Meta'nın büyük dil modeli

LLaMA'yı, daha önce Nvidia'nın çipleri kullanılarak gerçekleştirilen bir görevi kendi çipleri üzerinde çalışacak şekilde uyarladı. Şirket, LPU'larının (dil işleme birimi) mimari olarak OpenAI'nin ChatGPT ve GPT-4o'suna benzer mevcut üretken yapay zeka modellerini 10 kat daha hızlı ve onda bir enerjiyle çalıştırabileceğini iddia ediyor.

LOJİSTİK GELİŞMELER

Çukurova Uluslararası Havalimanı Hizmete Girdi

Çukurova Uluslararası Havalimanı hizmete açıldı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, yıllık 9 milyon yolcu kapasitesi havalimanının ulaşım ve ekonomik parametrelere önemli katkılar sağlayacağını belirterek, 3 bin kişiye istihdam sağlanacağını söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, havalimanının açılış töreninde konuştu. Çukurova Uluslararası Havalimanı'nın Türkiye'nin 58'inci havalimanı olduğuna dikkat çeken Erdoğan, 9 milyon yolcu kapasitesiyle faaliyet gösterecek projeden 25 yılda 297 milyon 100 bin euro kira bedeli elde edileceğini kaydetti. Adana Şakirpaşa

Havalimanı'nın da bir eğitim merkezi olarak bölgeye hizmet vermeye devam edeceğini aktaran Erdoğan, "Havalimanımız Çukurova'nın ticaret, turizm ve tarımsal üretimine katkılar yapacak, yaklaşık 3 bin kişinin istihdamına vesile olacaktır. Yoldan yıllık 588 milyon TL tasarruf edeceğiz. Mersin-Adana-Gaziantep hızlı tren hattına entegre edeceğiz. Mersin-Adana arası 35 dakikaya inecek. 23 dakikada havalimanına varılacak. İhracatta da çarpan etkisi yapacak. Hem Adanalı hem Mersinli vatandaşlarımız, çok kısa sürede bu eserin ne kadar isabetli bir yatırım olduğunu fark edecektir" dedi.

Dünyadaki Her 20 Hava Kargodan Birini Turkish Cargo Taşıyor

THY'nin hava kargo markası Turkish Cargo, hava kargo taşımacılığında Amerika, Avrupa ve Uzak Doğunun en büyük markalarını geride bırakarak 2023 Ağustos ayından bu yana ilk üç hava kargo taşıyıcısından biri haline geldi.

Dünyanın en çok ülkesine uçan, yıllık bazda en fazla büyüyen hava kargo firması unvanlarına sahip şirket 2033 yılında sektörün en büyüğü olmayı hedefliyor.

THY Genel Müdür Yardımcısı Ali Türk, son yıllarda küresel ekonominin ve özellikle lojistik sektörünün Covid-19 ile başlayıp Ukrayna-Rusya ve Filistin-İsrail çatışmalarıyla devam eden çok sayıda krizle karşı karşıya kaldığını söyledi.

Türk, "Bu zorlu koşullara rağmen Turkish Cargo olarak üstün bir performans gösterdik. Salgın döneminde yolcu uçaklarıyla 7 binden fazla kargo seferi icra ederek kapasite darboğazının üstesinden geldik. Yine bu dönemde oluşturulan medikal koridor ile 400'den fazla destinasyona sağlık taşıması yaptık. Toparlanma döneminde ise sektör üstü bir büyüme sağladık. Kısaca karşılaştığımız tüm krizlere çevik yapımız sayesinde etkili çözümler üreterek yükselen bir ivme yakaladık. THY'nin 90 yıllık deneyimi ve dayanıklı yapımız da bu zor dönemlerdeki istikrarlı yükselişimizi hep destekledi ve bizi dünyanın en büyük hava kargo taşıyıcılarından biri haline getirdi" diye konuştu.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr